

POSTANOWIENIE

8 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
przeciwko A. K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 7 czerwca 2022 r., I ACa 440/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża A. K. kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje i nakazuje wypłacić ze środków Skarbu Państwa -
Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na rzecz radcy prawnego J. K.
kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych, w tym VAT,
tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
z urzędu pozwanej A. K.**

UZASADNIENIE

Pozwana A. K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, oddalającego apelację skarżącej w sprawie o zapłatę z powództwa E.

Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Ujęła je w formę pytania, czy „sam prawomocny wpis hipoteki na rzecz podmiotu określającego siebie jako »nabywcę wierzytelności« może stanowić w procesie o zapłatę wytoczonym przez ten podmiot dłużnikowi skuteczny dowód przejścia wierzytelności na nabywcę, w sytuacji w której pozwany dłużnik w tym postępowaniu (o zapłatę) kwestionuje fakt skutecznego przeniesienia wierzytelności na nabywcę?”.

Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżąca istotę problemu prawnego sprowadza do kwestii tego, iż Sąd Apelacyjny ustalenie przysługiwania powódce dochodzonego w sprawie roszczenia o zapłatę oparł wyłącznie na wpisie hipoteki mającej zabezpieczać bliżej określoną wierzytelność, nabytą przez powódkę w drodze przelewu. Tymczasem zakres prawomocności materialnej (art. 365 § 1 k.p.c.) obejmuje tylko treść rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które były osnową wydania danego orzeczenia. Z faktu dokonania wpisu nie można więc wnioskować o skutecznym nabyciu wierzytelności przez powódkę; wobec natomiast zakwestionowania przez pozwaną skuteczności przelewu powódka powinna, w przekonaniu skarżącej, zaoferować Sądowi „inne dowody, w tym umowę (a nie jedynie jej wyciąg) o przelew wierzytelności, dowody zapłaty ceny nabycia wierzytelności, celem dokonania oceny przez Sąd skuteczności cesji wierzytelności” (s. 4 skargi kasacyjnej).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa przywołanie przyczyny kasacyjnej unormowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (zob. postanowienie SN z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji

(postanowienie SN z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14).

Tylko we wskazanych wyżej okolicznościach może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienie SN z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie skargi do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego, jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której pytanie zostało zadane, a jednocześnie – dzięki uniwersalnemu ujęciu – odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Sformułowane przez skarżącą pytanie nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego występującego w niniejszej sprawie. Brak związku ze sprawą ma tę przyczynę, że – wbrew sugestii wyrażonej przez pozwaną – Sąd Apelacyjny nie oparł swego stanowiska o skuteczności nabycia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką wyłącznie na fakcie dokonania wpisu w księdze wieczystej. Przeciwnie, stosownej oceny Sąd dokonał m.in. na podstawie oceny materiału sprawy, w tym wyciągu z umowy przelewu (s. 4 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). Skarżąca pomija tę kwestię, co sprawia, że jej wywody pozostają niezwiązane z rzeczywistymi przyczynami oddalenia apelacji, a w konsekwencji odejmują sformułowanemu zagadnieniu prawnemu niezbędny dla uwzględnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przymiot istnienia problemu prawnego „w sprawie”, czyli takiego problemu, którego określone rozstrzygnięcie jest zdadne do wpływu na kierunek rozpoznania skargi.

Uzupełniając należy wskazać, że ze sposobu ujęcia zagadnienia prawnego wynika, iż skarżąca – nieprawidłowo – postrzega opisywany problem jako kwestię

dowodową i zgłasza pod adresem stanowiska Sądu Apelacyjnego zastrzeżenie, że ustalenie nabycia wierzytelności powinno opierać się na dalszych dowodach, wymienionych przez skarżącą jako oczekiwane środki wykazania skuteczności przelewu. W związku z tym wypada przypomnieć, że w postępowaniu ze skargi kasacyjnej ocena dowodów nie może być kwestionowana (art. 398³ § 3 k.p.c.). Badanie skuteczności nabycia wierzytelności jest kwestią prawną, a nie faktyczną (choć podstawą dla oceny jurydycznej pozostają określone ustalenia faktyczne, którymi Sąd Najwyższy jest związany, art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Opierając się jednak na wadliwym założeniu, że w formułowaniu swego poglądu prawnego Sąd poprzestał na fakcie wpisu w księdze wieczystej, skarżąca sprowadziła problem prawny do zagadnień dowodowych, które – niezależnie od braku związku ze sprawą – nie mogły być przyczyną kasacyjną w niniejszej sprawie.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., mając na względzie sytuację zdrowotną i majątkową pozwanej. Wysokość wynagrodzenia pełnomocniczki reprezentującej pozwaną z urzędu ustalono na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych stosowanych w drodze analogii (zob. postanowienia SN z 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3767/22, i z 13 września 2023 r., I CSK 4563/22).

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[ms]

